

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: **Papp György.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda.

Hirdetések díjszabály szerint.

Az oláh tulzók.

Ismeri az egész magyar nemzet, azt az úgynevezett román politikát, a melynek legutóbbi nyilvánulása a nagyszebeni gyűlés volt.

Mi, a kik nem tekinthetünk be annak a szinpadnak a titkaiba, a hol egy néhány cliens nélküli oláh ügyvéd készül egy nagy tragédia-hoz — a coulissák mögött — csak gyanítjuk azt az igazi nevén megnevezhetlen politikát, mit a bécsi memorándisták csinálnak — ambitióból a román liga pénzén.

Csak akkor szörnyed el azonban igazán az ember, ha akad egy román, a kit még nem szédített meg a romániai diákság protekciója; a kinek becsületes szíve átérzi, hogy az oláhságnak a magyar haza és nem Románia iránt vannak kötelezettségei; a ki belátja azt, hogy nem politikai szédeltetés, de az erkölcsi súlyosság legnagyobb foka is kell ahhoz, hogy valaki idegennel szövetkezve saját szülőföldre ellen indítson irtó háborút a legfélelmesebb fegyverrel; a tanulatlan nép sötéttségét felhasználva, annak folytonos lázításával.

Moldován kolozsvári egyetemi tanár, mérész kézzel tépte le a lepelt azokról az üzelmekről, amelynek neve a tulzók részéről hazarülés s a melyeknek faktoraik olyanok, kiknek agyában beteges ambíciójuk mellett idegen pénz szülte az eszmét; egy képtelen politikai humbug létrehozását.

Nincsen Erdélynek városa, a hova ezek a politikai stréberek meg ne vetették volna lábukat, nincs idő, a mikor ezek a nemzetiségi szélkakasok ne esikorognának az emberek fülébe aljas eszméiket. — Az ő agyak egy politikai kanális, a melyben összegyűl mind az a mocsok, a mit egy fanatikus dühöngő — papok, tanítók-

ból és ügyvédek közül összetoborzott — cohors tökéletesen beteg agya kiizzad.

Minden nemzet politikai harcában volt valami méltóság; de ezeknek a tulzóknak a harcában csak az látszik, hogy megrendelésre csinálnak mindent s hogy városunknak az a két híres oláh ügyvédje, a kik közül az egyik a memorándisták közt volt, míg a másik Nagyszebenben falta a Rátiu-téle maszlagot — 25 frtéért ép úgy megcsinálja a politikát — mint egy felebbezést — Pedig egyik sem ér semmit, mert sem felebbezésük, sem politikájuk nem ér 25 krt sem.

Az oláh nép maga türelmes, nem zugolódik, megelégszik azzal, mit neki adott a sors; de ott vannak az ő úgy nevezett intelligenciája, a kik azzal tüntetnek hazafiságuk mellett — hogy kiünn hagyják lógni az ingöket a tiszó alatt; ezek aztán a midőn kiszedik utolsó krajezárjukat a zsebükből; ígérnek helyette eget földet; felkelik fajukban nem a mivelődés iránti hajlamot, hanem felköltik bennük a bestiát; a mely egyedül volna alkalmas az ő vérengző, magyar faló politikájuknak a megvalósítására.

Hát valjon tanító az az ember, a ki agondjára bizott gyermekből kioltani igyekszik még azt az isteni szikrácskát is; mit embervolta belelehelt; hát pap az, a ki a felebarát szeretete, a bűn ostromozása helyett bűnt teremt s papi hatalmával üzi a népet a végromlás felé; hát ügyvéd az, a ki azt a jogot, mit Isten jó voltából megtanult, arra használja, hogy jogtalan cselekedeteket védjen vagy tegyen — bizony nem; s ezeket látva méltán hiheti az ember, hogy ezek a ferde ambíciójú intelligens emberek nem azok, a kiknek lenniök kellene; hanem valami bűn fogamzotta hajtásai egy nemzetnek; amely kivészend, miután értelmisége még most sem

áll azon a szellemi nívón, a mit más nemzetek legalsóbb néposztálya rég túlszárnyalt.

A magyar ember ha katona, nem politizál, a román tisztek ép úgy politikát csinálnak, mint papjaik, s ha két ügyvéddel vagy tanítóval összeakadhatnak, rögtön meg is gyártják a térképet, melynek neve Dakoromania és a melynek katonai parancsnokai valószínű ők lesznek. —

A múltban mindezek még nem tűntek fel, gondoltuk, a mely „kutya sokat ugat, keveset harap“, de ma már nem lehet aludni az akna felett, mert tajtékoznak dühökben s varangymérgöket mindenütt szétprecskelik.

Van olyan is; nem akarom a nevét említeni, nem azért, mert tán nem merném, de mert nem tartom érdemesnek nevét a nyomda festékre a ki már odáig ment örült fanatizmusában hogy az államhivatalnokoknak dictálja oda a saját nyelvét, megkövetelvén tőlük, hogy beszéljenek vele oláhlul. Szegényember! A hivatalnok beszél azzal a szegény paraszttal az anyanyelvén; de vele, a kiről tudja, hogy a gyűlölet mirigyei sárgították megarczatát, hogy a képtelen eszmék excentrikus munkája tarolta le koponyáját, s azon való aggodalmában öszült meg, hogy soha sem mondand okost — vele soha sem fog beszélni — nem mert nem tud, hanem azért, mert nem akar és nem is tartja érdemesnek.

Látom, hogy én is talán nem használtam teljesen tárgyilagos hangot, de velők szemben mást alkalmazni lehetetlen, ha azt akarja az ember, hogy az ő viselkedésükkel consonantiába jöhessen. Nézz le rájuk nagy Isten csillag trónusodról s fejezd be velük szemben a teremtes munkáját egészen; mi magyarok kérünk! . . .

Adj nekik eszet . . . Vagy vedd őket magadhoz!! . . .

Dy.

TÁRCZA

Katonai képek.

Az infanterista.

Hogy születik, annak az ezredorvos a megmondhatója; körül tapogatják; megnézik az izmait kinyújtatják a karját; megsétáltatják s aztán a fülébe sugják: „tauglich“ vagy pedig: „alkalmas“.

Ez az egyetlen egy szó forró lázba hozza, elkésé-riti, büszkévé teszi, szívifájást okoz nála s a következő pillanatban végtelen boldogságot szül.

Fél valami ismeretlentől, valami rettenetesnek lát szik neki a három év; mert obsitosoktól rémségeket hallott a subordinatoról; de büszke: mert a császár katonája, mert nem mondhatja neki a szeretője otthon, hogy nyomorék: a ki katonának sem jó.

A besorozástól, a berukkolásig aztán olyan az élete, mint a gyöngy; nem dolgozik sokat, hiszen 3 évi fardozás előtt pibenni kell, az anyja mind kedvencez ételét főzi, az apja egy forinttal több zsebpénzt ad neki s a szeretője sokkal odaadóbb — rövid ideig lesznek együtt hátha nem látják többé; hátha az alatt háború lesz, vagy agyon rúgja a kedvest: a borjú.

Még csak egy hét, még csak egy nap, az utolsó est: keservét nem a szülők karja közt keserget el; hanem a koresmában; a rokonok által összeadogatott utiköltségből futja, huzza a cigány kivilágos viradtig, az bánnatos szívvél, kotyagos fejével benéz bucsuzóra a Zsuzsika kerítésén — a ki persze várja s a kinek édes csókjától feldokolya éneki torkaszakadtából:

Októbernek elsején bé kell rukkolni,
Megfujják a trombitát, lóra kell ülni. —

Azt se tudja hirtelen baka-e vagy húszár, csak érzi, érzi keservesen, hogy ő most valami rettenetes elébe megy, valami ismeretlen világba lép, a melyek neve katonaság s retteget végrehajtó közege a káplárpálcza s az őrmesteri vendégszeretet. —

* * *

Egy nagy épület udvarán van sok hasonló társával, a manipuláns őrmester éppen most adta a Tóth Pistának oda a ristungot — a köpenyegbe összefogva s az meg öltöznü az őrmester komor nyikása mellett; valami bódultságot érez agyában, lát, de nem ért semmit, s egy-egy tiszt urnak megjelenésekor önkéntelenül buz-za ki magát; valami szellőlegyinti meg arcát talán nem is szellő; csak annak gondolja: a subordinációszele, s megborzong tőle.

Tán sóbálványnya válna, mint Lothné ténsasszony, ha egy harsány hang nevén nem kiáltaná, erre feleszmél, engedi magát vezettetni; még egyszer felülvizsgálja, aztán neki is odaadják a ristungot, hogy egy hosszú időre búcsút mondjon a cibil élettől.

Az anyja, szeretője nem mer bemenni ennyi idegen közzé, a kapuból nézik, könyeiken át már látják talán a jövő háboruját, csak az ő fiukat nem, a kit az a nagy épület elnyelt.

Most van az öltöztetés, a ránczos csizma helyt ad a bakancsoknak, a lobogó golyos gatyá eltűnik s a daru tollas kalapot a sipka váltja fel. — De mind milyen jószág? A bakancsoknak egy szegletébe szegyenkezve huzza meg magát a kincstári kapeza, míg a többi részben a lábfej kényelmesen tarthatja meg a helyszini szem-

lét. — A nadrág talán még Königráztól maradt, ott lötték rajta azt a sok folytonossági hiányt, mit a gondos ezred szabó keze aztán úgy kireparált, mintha a nadrágot csinálták volna a foltra.

Az izmos legény eltűnik a kincstári ruhatárban, regrutának csak nem adnak új gunyát; elég ha fel van öltöztetve, az a nyolcz heti kiképzés úgy is elrontja a legerősebb szövetet is; nem csak a szegény fiut.

A bluzza bajdan kék lehetet; ma olyan színvegyület, a melynek a megfestésénél Michel Angeló is zavarba jönne s ott szegyenkezik rajta néhány sárga gomb, a mely most piszkos ugyan, de holnap már olyan lesz, hogy az őrmester ur benne pödri ki betyke bajuszát.

A sipkát nem is meri feltenni, nem tud még salutálni, hát csak a kezébe fogja, így legalább sem ő nem esik a sapkába, sem a sapka az ő nyakába.

Oda lopózik a kapuhoz; az anyja csak nézi, egyszer megismeri a mosolygó fiut, aztán elkezdi sirni, hangoosan zokogva, a Zsuzsika kontrázik hozzá; az újbaka szíve tánczol a bordák közt, mintha megakarna szakadni. — Az őrmester vet véget a terjedő keserűségnek, a mikor oda szól: jöjjen kend el onnan regruta, mert még azt a két fejérselédet felveszi az árviz. — Erre aztán elsompolyog, nem is bucsuzik; nem is bucsuzhat, a regruta 8 hétig nem mehet ki a kaszánya kapuján; élő halott; a kinek az őrmester adogatja a gyógyító balzsamot, hol erre, hol arra a részire; tehet-e ő aztán arról, ha egy ilyen gyógykezelés után megkékül a ke- negetett rész.

Délután már jön a kirukkolás, az eizelmarsehtől megfeszül a baka izom, keserűséggel telik el a szív, s midőn a még ügyetlen fiut jól összerementtettézi az ex-

Egy újabb vasutvonal.

Már rég foly a tervezet elkészítése és különösen az előmunkálatok vétettek fogamatba egy Alvincz-Nagyszeben-Vöröstorony közötti vasutvonal kiépítésére.

Nem szólhatunk a törekvés ellen, mely szerint Erdély déli része lenne egy jólvezetelmű vasutvonalal ellátva, de mert a kiindulási pontot helytelennek tartjuk, nem térhetünk ki az elől, hogy e tekintetben észleleteinket fel ne soroljuk. —

A vasutvonal, valamint minden fő közlekedési vonalnak érintenie kell azon kereskedelmi helyeket, melyek fejlődése nemcsak politikai, de a szorosan vett kereskedelmi szempontból elősegítendő — tehát a vonal kiindulási és végpontja oly helyeken, városokban kell összpontosuljon, melyben már némileg nemcsak a kereskedelmi, de különösen a katonai szempontok is csoportosítva vannak. —

A tervezet vasúti vonal, melynek kiindulási pontja Alvincz lenne jöllehet e vidék felölésével hasznát hajtónak ígérkezik, nem felel meg a várakozásnak azon esetre, ha a terv végrehajtatik; míg ellenben ha Gyulafehérvár lenne a kiindulási pont — nagyobb lendületet nyerne a két város közötti kereskedelem, — egyenes összeköttetésbe jönne a katonai parancsnokság a szebenivel, egyenes összeköttetésbe lenne Románia határával az ország belseje, vagyis a Gyulafehérvár-Nagyszeben-Vöröstoronyi vonal kiépítése által e vonalrész jólvezetelműség tekintetében még egyszer olyanra emelkednék.

A tervezet vasútnak Gyulafehérvárról leendő kiindulása mitsem változtatva az eddigi munkálkodásokban — mert a lényeg ugyanaz s így abba változás nem állana be.

Egész vágányu vasut építése lévén tervezve, — ez így lenne végrehajtván.

Sokan talán azon hiszben vannak, hogy az esetre, ha Gyulafehérvár lenne a kiindulási pontja vasutvonal engedélyezése, kiépítése nagy akadályokba ütközik.

Szerény véleményünk szerint éppen nem, sőt mondhatni, némi megtakarítás állna elő, a mennyiben e vonalrész egy pár kilométerrel rövidebb pálya kiépítését szükségelné, mint az alvinczi.

Kiindulási pontja ugyanis Gyulafehérvár lévén, a pályatest kiépítése csakis azon helytől kezdődne, hol a jelenleg Alvinczre vezető közlekedési szekérut a Szászsebesre vezető közlekedési szekérutól megválk.

E pontot kiépítendő pályatest és a tervezet szerint kiépítendő pályatest között legkevesebb két kilométer különbség van, és így az előirányzott költségből legkevesebb 120.000 frt költség lenne megtakarítható.

Az említett pontig kiépített pályatest folytatása lenne a már kész állami vasut vonal, a Maroson keresztül vezető hiddal egyetembe.

De a mellett, hogy Gyulafehérvár legyen a Szászsebesen keresztül Vöröstoronyig vezető vasut végpontja, még a kereskedelmi érdekek mellett más tekintetek is előtérbe lépnek.

Ugyanis a már kieszközölt megerősített engedély

alapján a Zalatnára vezető keskeny vágányu vasut szintén Gyulafehérvárról indul ki. —

E gőcpont lenne tehát az, melyen keresztül a bányavidék kereskedelmét élénkebb forgalmuvá lehetne tenni.

Az alvinczi-nagyszebeni vonal költségei különben is nagy összegben vannak felszámítva, hogy azokból igen sokat lehet reducálni.

Ugyanis a vasutvonal elvitele czéloztatik Nagy-Apold község mellett.

Ez esetben a termékeny helyek maradnának el — úgy annyira, hogy a pálya ezen részét csak luxusnak lehetne nevezni. —

Míg ellenben, ha a Kis-Apold, Toporesa községek érintésével vitetik el, azon esetre Alsófehérmegyeinek oly községei össze lennének kötve a forgalmu helyekkel, melyek ez ideig nagyon messze kapták meg vasúti állomásaikat. —

A két főállomáson kívül a tervezet Szász-Sebes, Koneza, Szeredahely, Nagy-Apold, Szelistye, Orlát, Kereszténysziget állomásait említi, és ezek közül Orlát, Szelistye. Nagy Apold és Koneza vizállomások lennének.

A két főállomáson kívül a tervezetbe megmaradhatna Szászsebes, Szeredahely, Szelistye, Orlát és a többi tervezetiek csak megálló helyek lennének, melyek a személyforgalmat közvetítenék. —

Viz állomásul pedig a 78.3 kilométer uton Szelistye és Szeredahely teljesen elégséges tekintettel arra, hogy a két végállomás szintén vizállomás.

Kihagyandó a tervezetből Kereszténysziget, mert e vonalszakaszuk Orlátról Keresztény szigetrei visszavezetése határozottan ok nélküli munkaszaporulata és kiadása lenne. Kereszténysziget amugy is Nagyszebenből tehát a végállomástól félóránnyira fekvő község — tehát az állomásra mi szüksége sincs.

A tervezet egyáltalában Szebenmegyében a vonal mentén fekvő összes községeket állomásokkal kívánja ellátni — már pedig alig hisszük, hogy e törekvés ha létre is jönne, a befektetett összeg után némi nyeresémet nyújtana.

És ha a vonal a Kis-Apold, Ludas, Toporesa községek felé vezetne, ez alkalommal Ludason kellene egy megálló hely — vagy oly állomás, melyen a termények felrakhatása végett ezen vidék kereskedelme is a fuvarozástól ment legyen.

El lehet mondani különben azt, hogy a tervezet szerint a nagyobb birtokok egynek kivételével teljesen elesnének attól, hogy terményeiket vasuton szállíthassák — a termény forgalom teljesen fennakadást szenvedne, — mert azok kikerültetvén — a kis birtokokosok érdekei vannak felkarolva, a mely azonban a kívánt eredményt nem létesíthetné. — Tisztán személy forgalmu vasúti vonal nem fizeti ki a befektetett összeg számláját. —

Sokkal gyakorlatibban és jólvezetelműbben lehet a pályát berendezni, a nélkül, hogy oly nagy költség befektetést igényelne, mint a tervezet szerint előirányozva van. —

Alsófehérmegye 3 községe helyett legkevesebb 6-ot kellene érintenie.

Egy Gyulafehérvárról kiindulandó vonalat még czélszerűbben lehetne berendezni.

hogy lesz miről referálni Hárynak a másvilágon, a pedig átélte egy néhány francia háborút. —

Lasanként megszédült őrmester ur Lármás, firer ur Flinta; igaz hogy addig sokszor mondja az őrmester ur: „infanterista Köszörüs, itt van egy krajezár, ebből hozzon 2 verzenát, egy félliter törkö palinkát, 10 krpa paprikás szalonnát és egy pakli gyufát; és Köszörüs hoz mindent; ismeri már ő a katonapolitikát.

Lasanként elmosódik a Zsuzsika képe, a szerelmes keblet megvigasztalja egy termetes szakácsné; igaz, hogy konyhaszagu a csókja, de vasárnaponként fizet; igaz, hogy vén; de a katoná koszt mellett jó a czibil vacsora. Így aztán megeskik, hogy míg az otthon hagyott szerető, a nagy akáczfa alatt kesereg, az alatt valamelyik erdő árnyában a megsíratott gyerek torka szakadtig fuja Rosinája fülébe a szebbnél szebb szerelmi dalokat — mialatt hasztalan erőlködik, hogy átkarolja szerelmes párténussá hizott derekát.

Csak este, a midőn a csapistrangkürtjének elhaló hangja az ágyban találja, jut eszébe a mult, az apja, az anyja s szeretője, valami úgy köszörüli a torkát, az orozimpái olyan forma mozgást csinálnak, mint a síró emberé; előveszi az emlékező keserve, talán egy könyccsepp végig is futna napégette arcán, ha soká így tart s ha freiter ur Fekete egy talpára irányított rugással nem figyelmeztetné, hogy ő mancsaft, a kinek éppen most vizsgálják a lábát, hogy megmosta-e s bekente-e zsírral a bakancsot. Ekkor aztán szétoszlik az emlék, lefoszlanak az ábrándképek, s infanterista Köszörüs pokróczarántással adja a világnak tudtára megvetését; befordul s a kemény kopolsteren álmodik tovább édesen szerelemről . . . szabadságról egész a „tagravertig.“

Debreczeny.

Belföldi hírek.

— A mint halljuk, a polgári házasság kérdésében válságra kerül a dolog, igaz, hogy a törvényjavaslatok ott tekiúsznak a korona asztalán; de Tisza Lajos gróf — a mint beszél — nemcsak a polgári házasságra vonatkozó javaslatot vitte Ischlbe, de egyuttal: a hozzájárulást a képviselőház feloszlatásához és az új választásokhoz is. A kormány állítólag kész arra is, hogyha a koronának aggályai vannak a nemzet többségének nézete iránt, beleegyezék a parlament feloszlatásába, új választások elrendelésébe, az egyházpolitikai kérdések alapján.

Külföldi hírek.

A sziámi konfliktus.

Páris. Bangkokból érkező hivatalos táviratok szerint Pavie francia miniszterrezidens közvetlen a blokád megszüntetése után intézkedett, hogy a sziámi kormánnyal egyetértve, a francziák Cshantabont azonnal megszállják.

London. A Renter-ügynökség jelenti Bangkokból. Khonsichang szigetén újra kitéríték a sziámi lobogót. A sziámi vámtisztviselőknek megengedték, hogy állomásaikat a szigeten újra elfoglalják. A Torfait francia cizrikáló hajó Csantabon előtt horgonyoz. A sziámi udvar és Khonsichang közt, ahol Human tengernagy tartózkodik, élénk üzenetváltás folyik.

London. A Renter-ügynökség jelenti Bangkokból, hogy az egyesség ratifikációját, mely egyesség szerint Sziam Franciaország követeléseit elfogadja, pénteken kicserélték. Pavie, francia miniszterrezidens augusztus 7-ikén ismét elfoglalja állását.

A vámháboru.

Köln, aug. 6. A „Köln. Ztg.“ értesítése szerint az orosz pénzügyminiszter nagyon csalódott a német sajtónak a vámháboruban tanúsított magatartásával. Azt várta, hogy valamennyi, német ellenzéki lap megtámadja majd a kormányt mostani eljárása miatt. Witte szigorúan megtiltotta az orosz lapoknak, hogy a vámháboru ellen Oroszországban hallatszó panaszokat nyilvánosságra hozzák.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1893. augusztus 9.

— **Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter** ur ő nagyméltósága, városunk díszpolgára, már hosszabb idő óta Zalatnán tartózkodik. A folyó hó 8-án délután egy értekezlet lett össze hívva, a mely aztán kebeléből egy 6 tagból álló bizottságot választván, elhatározta, hogy ezen bizottság útján ő nagyméltóságát városunkba meghívja. — E szűkebb körű bizottságnak tagjai: Novák Ferencz kir. tan. polgármester, Dr. Mohay Sándor országgyűlési képviselő, Tamási Aron kanonok, Dr. Náthán Bernát városi főorvos, Jakabffy Albert és Salmen Frigyes kereskedő urak. — Ha ő excellenciája a meghívást elfogadja, az esetben a fogadást egy szintén megalakult nagyobb bizottság fogja rendezni s annak idején a teendők teljes sorrendjét megállapítani. — Örömmel várjuk ő Excellenciáját körünkbe!!!

— **A városunknál** üresedésben levő tanácsjegyzői állásra, a legközelebbi közgyűlés két pályázó közül Ujváry Károly betbleni szolgabírói járáshoz beosztott közigazgatási gyakornok urat választotta meg. Az újonnan megválasztott jegyző állását már el is foglalta. — Gratulálunk városunk új jegyzőjének.

— **A helybeli lövész egyesület** mult hó 29 én tartott választmányi gyűlésében, Debreczenyi Sándor m. kir. p. t. tiszt urat egyhangulag titkárrá választotta meg.

— **Oláh gyűlés.** A mult hó 30-án a Nagyszebenben vissza nem marasztott oláhok közül, egy néhány gyűlést hívott össze a „Nap“ vendéglőben; de részvétlenség miatt a terv d. e. 11 órakor kiszervezett. A temetésen több helybeli kapacitás volt jelen; de hogy a halott bucsuztatáját melyik pap tartotta meg, arról nem tud senki semmit. — Szép dolog az a gyűléskészítő jog, de rendőrségünk kivihetné ezeknél az uraknál, hogy legalább egy héten csak egyszer gyűlekezzenek; — miután ilyen khorelás időben, nagyon veszélyes az a sok zűldség a mit összebeszélnek.

— **Isten ujjá.** S. mézáróst Somorja pozsony-megyei községben régóta ismerik atheistának. S. fennhangoztatta az ő istentagadó elveit, és emiatt gyakran volt összekocczanása az odavaló vallásos néppel. Tegnapelőtt S. éppen egy tehenet készült leölöni, a mikor hirtelen zivatar támadt. A mézárós dühösen fordult a körülötte álló emberekhez és kést az ég felé mutatva kiáltotta: — Hát van-e Isten? Nézzétek, mint lesz pocsekká a gabonánk! Nincs, nincs Isten, azt mondom én!

Ugyan a pillanatban lecsapott a villám és a földre sujtotta az istenkáromlót. Fél óráig hevert ott eszméletlenül és a mikor félig-meddig magához tért, folyton azt kiáltozta: — Van Isten! Van Isten!

— **A régi ismerős.** Szilágyi Dezső igazságügyminiszter most odahaza van a szülővárosában, Nagyváradon. Mindjárt megérkezése után, bejelentés nélkül elment a törvénykezési épületbe, hogy megnézzé, mint folynak a dolgok, kísérő nélkül ment és találomra benyitott valami hivatalos szobába. Amint belép, az egyik díjnok sápadtan, ijedten dadogta:

— Alá — — szolgája, — — ex — excellenciás uram!

A miniszter meg volt lepve, hogy a díjnok ismeri és meg is kérdezte tőle:

— Ismer?

— Igenis — — ex — — excellenciás uram!

— Honnan?

— Kérem alásan — — — — a vicezlapokból!

— **A ló becsülete.** Berlinben a második tábori tűzér-ezred első titegében a minap egy százados ezt a büntetést hirdette ki: „N. tüzérnek óránként háromszor kell uszógyakorlatot végezni azért, mert egy királyi szolgálati lovat szidalmazott.” Ez a „szidalmazás” abban állott, hogy a tűzér haragjában a lónak a maga becsületes ló-neve helyett, egy másik — tisztaságáról nem épen híres — négylábu háziállat nevét adta. A becsületében ily módon megsértett ló, amelyet oly lovagiasan boszult meg századosa, ezentul bizonyára kétszeres büszkeséggel eszi majd a király zabját. Csak az a kérdés, vajon ép ily erőlyesen lép-e fel a százados ur akkor is, amikor tisztársai a király szolgálatában álló emberekre ruháznak állati neveket?

— **Társadalmi probléma.** Nem kis dologról vitatkoznak most New-York elegáns köreiben. Azt kell eldönteni, vajjon „sikkes” dolog-e a felgyúrt nadrág, vagy sem? „Amerika gigerlii, vagy a hogy őket ayan-keek hazájában hívják: a „swells” tekintet nélkül az időjárásra, felgyúrtik az imexpressible alsó részét, négyujjnyi szélességben, de ezzel még nincs eldöntve az, vajjon szalonképes-e a művészileg megrövidített ruhadarab vagy sem; a bon-tonhoz tartozik-e a harisnyák mutogatása vagy sem? És — nem tudták eldönteni ezt a kérdést máig sem. Egy mérges disputáló, a ki rendkívüli mértékben agitált a felgyúrt állapot mellett, ezt az indítványt tette hangadó társaságban: — Várjunk két napig. Holnapután esküszik Croven lord, a legelegánsab férfi. Nős hát, ha ez az ur az esküvőn felgyúrt nadrággal jelen meg, mint völegény, akkor: nekem van igazam. Ha nem — nincs. Hát vártak. Két nappal később volt az esküvő, a völegény fekete frakkban vezetve oltárhoz remegő aráját. A völegény nadrágja tenyérnyi szélességben fel volt hajtvá. A feltúrtek pártja győzött. Az ellenvéleményen lévőek azonban még nem adták meg magukat, hanem elmentek mr. Ward Mac Alister bácsihoz, másként „Etikett Salamonhoz” (azért hívják így, mert etikett-kérdésekben Salamon ítéleteket szokott hozni) és megkérdezték tőle, vajjon nem-e véletlenségből hagyta-e feltúrva a nadrágját Croven lord? — Hm. Valószínű. Valószínű. És a „swells”-ek, minden ország gigerliének nagy öröme, mégis azt határozták, hogy ezentul hivatalos ünnepek, bálók és más egyéb mulikon felgyúrt nadrággal jelennek meg, akár a véletlen volt az oka Croven lord esküvő-toalettjének, akár nem. A határozat — úgy rebesgetik — törvényerőre emelkedik, rögtön hatályba lép, s addig tart, míg valamely újabb divat — például a nadrágnak egészen a cipőig való felhajtvása, vagy teljes mellőzése ellenmondásba nem keveredik a régi törvényvel. Akkor majd lex posterior derogat priori. Az újabb törvény hatályon kívül helyezi a régét.

— **Kiszörkésztés.** Kelt Lepénd, 1893 Aug. Tisztótt szerkesztőség! Hasolló jókat és jó egészséget kívánok! A Katutrék sógort meg iternyávolták a zűrságírók, mer' nemzetiégi eltérése vót egy románnyal — é' segitöttem neki é sugy megindokoltam a zálláso-mat; hogy másnap befödeetük a zolahot, — a családgyával kiegyeztem a bírói tekintély iránt 50 koronyába és egy tejöstehénybe, osztán a zasszony pogári illet kötött egy másikkal, — melyhez hasolló jókat kíván Göre Gábor bíró ur. Igaz is. A bába kötsiget kivetettük a zadóba, mert a zanyjúknak egy fia létesült, hasolló lyókat fenti x. Urt Tessik kiirni, hogy be-rugás viget bírói h a s o n l a t t a l item — miután egy kutyá nem respektálta a tökintélyemet. Hasolló lyókat kíván mégeczzer fenti ur. —

Apróságok.

A kérő bosszuja:

„Bárá ur! ez talán nem a legelső kosár a mit ön kap.”

„De bizonyára legelső, a mit ön ad.”

Régen történt:

Mond meg fiam, nem láttál erre nyulat szaladni? De bizony láttam.

Mikor volt az?

No Szentgyörgynap táján lesz három esztendeje?

Kiseb munká:

Egy katonatiszt a csatában elveszté egyik lábát. Szolgája e miatt sirt.

A tiszt azonban e szavakkal vigasztalá:

„Bolond, ne sirj, hiszen ez neked javadra van!”

Ezentul csak egy csizmát kell tisztitanod.

Későn volna:

Egy gonosztevő, kit éppen akasztottak, megkéré a hóhért, hogy a kötelet a karjára és ne a nyaka köré kösse, „mert” ugymond „én olyan csiklandós vagyok a torkomon, hogyha a nyakamra tennék a kötelet, rögtön agyon kaczagnám magamat.”

Egy irlandi hajóskapitánytól kérde egy barátja:

„Hogy vagy?”

„Pompásan.”

„És legénységed?”

„Szerfölött boldognak érzi magát.”

„Hogyhogy?”

„Éppen az imént korbácsoltattam meg 16 matrózt. És tizenhat boldognak érzi magát, mert már túl van a büntetésen és a többi boldognak érzi magát, hogy nem kapott belőle.

Különfélék.

— **Japáni könyvkiadó a japáni irodalomról.** Egy Sabei Olashi nevű japáni ember jár most Londonban, aki hazájában a legnagyobb könyvkiadó. Angolul nem tud és tolmács segítségével beszélt egy újságíróval, akinek elmondta, hogy régebben egy kis újság szerkesztője volt; párszor bezárták sajtóvételéért, amiért azután könyvkereskedést nyitott és szép vagyont szerzett. A japáni irodalomról ezeket mondotta:

„Japánnak nincsenek még nagy írói, de akad egy néhány fiatal szerző, akinek munkái felkeltik honfitársai érdeklődését. Nem kell sok idő hozzá, s Japán irodalmával az első nemzetek közé emelkedik. Legjobb íróinkat a külföld még nem ismeri, de föltétlenül érdemesek a világ figyelmére. Az a szándékom, hogy japáni munkákat angol nyelven adják ki. Raktáramban, Hakubunkwan-ban (Elterjedt irodalom háza) óriási mennyiségben vannak folyóiratok. Az utóbbi esztendőben páratlanul haladt Japán a nyomdászat és a könyvkiadás terén. Nálam 5000 szedő és 300 író van alkalmazva.

Kiadásaimból találhatók neveléstanai munkák, japáni irodalmi termékek, világtörténelem, ifjúsági irodalom, jogi könyvek és így tovább. Gyermek-lapjainknak minden száma 800.000 példányban jelenik meg. Összes köteteim száma meghaladja évenként a tíz milliót. Íróim megkeresnek havonként husz harmincz fontot, szedőim pedig tíz-tizenkét schillinget naponként. Olcsóvá tettem az irodalmat. Az ifjúsági irodalom óriás méreteket öltött. Gyermekünk valószínűs lázas mohósággal olvasnak.”

A könyvkiadó legújabb terve, hogy a Reuter-féle távirati ügynökség mintájára vállalatot szervez. Hazatérve ki akarja adni európai és amerikai uti élményeit.

— **A koponya.** Kassa város közelében van egy kis birtok, a melynek tulajdonosát furesa fátum érte: minduntalan meglopták. Egyszer a pénze, másszor a lámpája, harmadszor az evőeszközei tűntek el és — alapos volt a gyanúja — egy helyre kerültek ezek a tárgyak mind, mindig ugyanaz volt az „ismeretlen tettes.” A napokban végre az ismeretlen tettes ismeretessé lett, elesipték. Az örökös kárvallottak ugyanis az a gondolata támadt, hogy a jámbortolvajt megijeszti valamilyen és erre a célra nagyon jó eszközt szolgáltatott neki az az emberi koponya, melyet a multkor kertjében talált. Az egykori emberi fej kopasz, szürke, csunya maradványát feltette a szekrényére, arra a helyre, a melyen az ijesztő tárgynak okvetlenül a szemébe kellett tűnnie Ő-nek. (Már csak úgy hitta a rendes látogatóját, mint a gimnazista szokta az ideálját.) Ő meg is jelent, félhomály volt a szobában, a birtokos az udvaron munkálkodott. Egyszerre csak rémes ordítást hall odakünn.

— Jaj, a halál, a halál! Segítség!

Besietett hát, ott találta a látogatót térdén állva, összekulcsolt kezekkel, félve pislantva egyet-egyet a rémre. A gazda haragjában úgy fejbe ütötte a „halál”-al a tolvajt, hogy a „halál” rögtön széjjel mállott. A fieszkót megmotozták, akkor éppen szívtart lopott a jómadár.

C S A R N O K.

„Ezeregy rögeszme.”

— Regény. —

Írta: Dumas Sándor.

Fordította: Publik Ernő.

(Folytatás.)

— Mit gondolsz, lehetséges volna-e, hogy egy ember akármilyen bűnös volt is, az ő közbenjárása folytán az utolsó órában üdvözljön?

— Igen!

— Ugy adj nekem a 3000 frank helyett valami emléket, vagy ereklyét, melyet halálos órámban megcsókolhassak.

Én levettem aranyláncostól szent talizmánomat, mit anyám születésem napján akasztott nyakamba, s odaadtam azt a rablónak.

A rabló ajkaihoz szorítá s azzal eltűnt. — Már egy éve mult, hogy L'Artifailleról nem hallottam semmit, bizonyosan idehagyta Etampst s máshol ütötte fel a tanyáját.

E közben a Fleury vikáriustól egy levelet kaptam. Jó anyám súlyos beteg volt s magához hivatott Én szabadságot kaptam s azzal siettem hozzá.

6-8 heti gondos ápolás s buzgó fohászaim után csakhamar visszanyerte egészségét. Elváltunk aztán, én boldogan, ő friss jó egészségben s én visszatértem Etampsba.

Egy keddi este érkeztem meg; az egész város izgalomban volt. L'Artifaillet, a hírhedt rablót Orleáns közelében közrekerítették s nyomban halálra is ítélték. — Aztán ide küldték Etampsba, merényleteinek színhelyére.

A kivégzést még az nap reggel hajtották végre. Erről még az utcán értesültem, otthon pedig azt hallottam, hogy egy asszony az alsó városból tegnap estétől, vagyis attól a pillanattól fogva, mikor L'Artifaillet Etampsba hozták, egész ma regge'ig több mint tíz ízben volt nálam s tudakozódott hazajövelemléről.

— Én az alsó városban csak azt az egy asszonyt üsmertem, aki ma özvegy lett. Elhatároztam tehát, hogy le sem verem a cipőmről a port, hanem fel fogom keresni őt. Már esti 10 óra volt, de én úgy vélekedtem, hogy a látogatás, melyet annyira ohajtott, nem valami nagyon fogja az asszonyt megzavarni.

Már az ajtóhoz érkeztem. Az ablak nyitva volt és én megláttam az asszonyt, aki az ágy végénél térdel imádkozott.

Vállainak mozdulataiból észrevettem, hogy ima közben fájdalmasan zokog.

Kopogtattam az ajton.

Ő felemelkedett s gyorsan ajtót nyitott.

— Tudtam, — kiáltá — hogy ön az abbé ur. — Oh! de minden késő már, férjem gyónás nélkül halt meg!

— Tehát hitetlenül halt meg?

— Nem, sőt ellenkezőleg, én tudom, hogy szíve mélyében keresztyéniesen érzett, de ő csak a szent szűznek akart meggyónni.

— Szóltott talán erről valamit?

— Igen, egy arany lánczon csüngő talizmánt, melyen a sz. szűz képe volt, — csókolta meg, s mindig csak azt kérte, hogy ezt a talizmánt hagyják rajta mert azt mondta, ha ezzel a talizmánnal földelik el, nem fog rajta a gonosz hatalma.

— Csak ennyit mondott?

— Nem, mikor a vesztőhelyre ment s mi elváltunk azt mondta nekem, hogy ön ma megérkezik és fel fog engem keresni. Ezért vártam önt!

— Ő mondta ezt? kérdém csodálkozva.

— Igen, s végre még egy kéréssel bizott meg.

— Hozzám?

— Önhöz! — Azt mondta, ha ön jönni fog, hát kérjem meg . . . Istenem, nem is merem elmondani . .

— Mondja csak jó asszony!

— Hát hogy kérjem meg önt, mikép a vesztőhelyre meujen s ott az ő lelki üdvéért őt miatyánkot, meg őt hiszekegyet mondjon el. — Ő úgy mondta, hogy ön ezt nem fogja megtagadni!

— Igazat mondott, mert én el is megyek.

— Mily jószágos ön!

Már körülbelül fél 11 óra volt. April végén volt, mikor még az esti szél meglehetősen hűvös szokott lenni. Az ég festőiesen szép volt, a hold finom felhőfátyolok mögött bujkált, melyek az égnek méla kinézést kölcsönöztek.

Én az ő városi fal mentén a párisi kapu felé tartottam, mely 11 óra után még nyitva szokott lenni.

Utam ama régi csonka torony mellett vitt el melyet valaha XI. Lajos a levegőbe akart röpíteni, s amely ma a varjuk s baglyok kedvencz tanyája.

Én nem féltem egy csöppet sem, bár a környék kissé borzalmas volt, mert aki Istenben hisz és bizik, az félelmet nem ösmer, de azért némileg meg voltam hatva.

A malom tompa zugásán, mely az alsó városban örül, a baglyok huhogásán, s a denevérek suhogásán s a szél sziszegésén kívül mit sem lehetett hallani,

— A hold egy felhő-szalag mögé bujt éppen, melynek tarját ezüstös fényben csillogtatta.
 — Szívem hevesen dobogott, s egy olyan saját-ságos sejtélem szállott meg, hogy valami rendkívüli dolog fog velem történni.
 — Most feltűnt előttem a maga teljes nagyságában az akasztófa, karfáján a szerencsétlen L'Artifaille holtteste, melyet ide-oda lóbált a szél.
 — En állva maradtam, s csakhamar azt vettem észre, hogy valami emberi alak settenkedik az akasztófa alatt.
 — Mit kereshet ilyen időben egy akasztófa alatt valaki, hacsak nem imádkozni akar, vagy hacsak nem valami gonoszságon tűri a fejét.

— Feltettem magamban, hogy nyugodtan bevárom a történetedőket.
 — E pillanatban a fellegekből kibukkanó hold bágadt fényét az akasztófára vetette. Én tisztán láttam mindent, s az ember mozdulatait erősen szemügyre vettem.
 — Az ember egy létrát ezipelt elő, s neki támasztotta a karfának, melyen a bulla függött. Aztán felmászott a lépcsőkön.
 — A két alak mintegy egymásba olvadni látszott.
 — Most hirtelen egy rémitő ordítás hasította keresztül a levegőt.

(Folyt. köv.)

Nyilttér*)

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben**, privátmegrendelőknél közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 ffrt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Min-ták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett leve-lekre 10 kr és levelezőlapokra 5kr bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelő-séget nem vállal el a — Szerk.

H I R D E T É S E K.

Brassói portland és román cementet

kitűnő minőségben olcsó ár mellett ajánl

Jakabfy Albert.

94. 1—6.

Arverési hirdetmény.

A nagy-enyedi ev. ref. Bethlen főiskola előjáróságának 179—1893. számú határozata és az erd. ev. ref. Egyházkerület Igazgató tanácsának 1809—1893. számú jóváhagyása alapján, a Bethlen főiskola tulajdonát képező a Muzsina-Felenyed-nagy-enyedi malomárok által táplált

négy 3—3 kövü lisztelőmalom

és pedig:

1. A muzsinai határon levő u. n. „Sztásmalom.”
2. A felenyedi határon levő u. n. „Martalatti”, vagy Papimalom.
3. Felenyed községében levő u. n. „Papirmalom” és
4. Nagy Enyed város határára levő u. n. „Cseremalom” a malom árokkal, muzsinai nagy gáttal, a felenyedi vízátervezetővel, szóval az összes jogokkal, de kötelezettségekkel együtt is

folyó évi augusztus hó 23-án d. e. 10 órakor Nagy-Enyeden a főiskola jog és jószágigazgatósági irodájában megtartandó nyilvános árverésen örök áron el fog adatni.

Kikiáltási ár: 30.000 forint.

Az árverési feltételek a jószágigazgatósági irodában megtekinthetők. Az árverés napjáig zárt ajánlatok is elfogadtnak, melyekhez azonban a 10% bánatpénz is csatolandó.

Nagy-Enyeden, 1893. július hó 22-én.

91. 3—3.

A Bethlen főiskola jog és jószágigazgatósága.

Világhírű

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES ÉS LOHENGRIN”

féle szivarkapapír

Braunstein frères gyárából, Párizsban

65 Boulevard Exelmans 65.

A Braunstein frères cég csakis Gassicourtban (S. és O.) franciaországban létező saját papirgyárának készítményét hozza forgalomba.

Ezen nagyszerű a legújabb elveken alapuló berendezett telep készítményei a papiripar diadalmának tekinthetők.

A szivarkapapír és szivarkahüvely clárusítására szánt gyáriraktár helységre

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a „Les dernières Cartouches” féle papírból készített valódi francia szivarkapapír, valamint valódi francia szivarkahüvely, melynél minden papírtok a „Braunstein Frères” céget viseli.

Gyulafehérvárt: Id. Misselbacher J. B. urnál kapható. 75 25—7

Nyom. Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

Sargfélé hatóságilag vizsgáltatott

KALODONT

A
(fogak szépsége)
elismert nélkülözhetlen

fogtisztító-
szer

Aromatikus felfrissítő
és nagyon alkalmas
utazásokon.

Bel- és külföldön nagy
sikerrel bevezetve.

Alkalmos bepakolása,
olcsósága és tisztasága
folytán, udvarok,
nemesség és egyszerű
polgári házakban ta-
lálható.

Ara 35 kr.

77. 6—11.

Óvakodjanak

a miénkhez hasonló el-
csomagolt értéktelen
utánzásoktól.

A legjobb óvszer fer-
tőztető betegségek
ellen.

Elismert levelek
**alegfelsőbb kö-
rökből.**

Minden gyógyszerárak
és illatszerek árúknál
kapható.

Ara 35 kr.

KALODONT

Valódi

TIROLI POSZTÓ

férjakk és nők részére

BAUER RUDOLF-tól

Innsbruck, Rudolfstrasse 4.

Kész öltönyök, időszakos felsők, Jop-
penek, kalapok stb. 70 8—10

EXCELSIOR KÁVÉ

a legjobb pörkölt szemes kávé, erő, zamat és
szaporaság tekintetében az elkényesztetett igé-
nyeket is kielégíti.

Az excelsior kávé

saját mód szerint pörköltve, a legkiválóbb fajták
veréke és sokkal jobb mint a többi forgalom
ban előforduló minőségek, melyekhez 25% meg-
takarítást nyújt és hónapokon át megtartja ere-
jét és zamatját. Minden takarékos háziasszony
tegyen az Excelsior kávéval egy próbát és győ-
ződjön meg saját tapasztalataiból annak felül-
multhatatlan tulajdonságairól. A finomabb 00-as
számú minőségűek ára 2 ffrt 40 kr, középinom
0-as számú 2 ffrt 20 kr. kilonként. I, 1/2 és 1/4
kilos törvényesen védett védjeggyel ellátott cso-
magokban.

Kapható Gyulafehérvárt: Jakabfy Albertnél.

Első magyar gőz-kávé pörkölté

Wirthheimer és Frankl Budapest.